

Finansdepartementet
samt sändlistaREGERINGSKANSLIET
Finansdepartementet - Registratörn

Ink. 2018 -11- 19

Dnr.

Ert tjänsteställe, handläggare
FinansdepartementetErt datum
2018-11-09Er beteckning
Fi2018/01418/DFVårt tjänsteställe, handläggare
HKV LEDS JUR FÖRV,
Katarina Stütz Norland, 0708-360 460,
katarina.stutz-norland@mil.se

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Försvarsmaktens remissvar avseende utredningen Juridik som stöd för förvaltningens digitalisering (SOU 2018:25)

Inledande synpunkter

Försvarsmakten anser att betänkandets förslag sammantaget innebär relativt långtgående krav på myndigheterna att införa nya eller förändra befintliga digitala lösningar. I sammanhanget vill myndigheten lyfta fram att ökad digitalisering leder till en ökad exponering för yttre hot, och därmed en ökad risk för sårbarhet. Upprätthållandet av en säker digital miljö kommer under sådana förhållanden med stor sannolikhet att bli kostnadsdrivande för myndigheterna. Försvarsmakten anser att förhållandet måste belysas innan man kan ta ställning till förslagen.

Upprätthållandet av en säker digital miljö har även betydelse ur ett totalförsvarsperspektiv mot bakgrund av myndigheternas ansvar för ett robust totalförsvaret och samverkan mellan myndigheterna. Försvarsmakten anser att frågan om åtgärder för säkra digitala miljöer utifrån totalförsvaret måste utredas innan utredningens förslag genomförs.

I utredningen förs generellt utförliga resonemang om sekretess till skydd för enskilda. Utredningen saknar över lag resonemang om sekretess till skydd för det allmänna. För Försvarsmaktens del innebär det att det inte finns förutsättningar för att ta ställning till en del av de i utredningen lämnade förslagen.

Försvarsmaktens fortsatta synpunkter nedan följer betänkandets disposition.

(KST)

Postadress
Försvarsmakten
107 85 StockholmBesöksadress
Lidingövägen 24Telefon
08-788 75 00Telefax
08-788 77 78E-post, Internet
exp-hkv@mil.se
www.forsvarsmakten.se

7.7.2 - 7.7.3 Insyn i automatiserade förfaranden och beslutsunderlag

Utredningen föreslår att myndigheter ska se till att information kan lämnas om hur myndigheterna vid handläggning av ärenden använder algoritmer eller datorprogram, samt att myndigheter ska se till att information kan lämnas om vilka databaser eller andra digitala källor som innehåller underlag i ärenden. Av säkerhets- och informationssäkerhetskäl föreslås att myndigheter ska tillåtas att endast behöva lämna allmänna beskrivningar beträffande algoritmer, datorprogram och andra digitala källor. Försvarsmakten kan tillstyrka förslaget så länge det kommer att vara möjligt för myndigheter att undantas från skyldigheten om det föreligger särskilda skäl, som t.ex. sekretess.

7.8.2 Rättsäkra förfaranden i en samverkande förvaltning

Försvarsmakten tillstyrker utredningens förslag att uppdra åt *Myndigheten för digital förvaltning* att i samverkan med andra angivna offentliga organ utarbeta förslag på förfaranden för kontroll av vilka algoritmer som kan komma att användas i framtidens digitaliserade förvaltning. Försvarsmakten vill understryka behovet av att man i detta arbete tar särskild hänsyn till försvarsmyndigheternas behov av och möjlighet till undantag mot bakgrund av säkerhets- och sekretessskäl.

8.3.3 - 8.3.6 Digital tillgänglighet

Förslaget med lagreglerad skyldighet för myndigheter tillstyrks endast så länge det regleras att skyldigheten inte föreligger om det är olämpligt av säkerhetsskäl eller andra skäl.

I sammanhanget kan återigen nämnas att föreslagna åtgärder kan komma att bli kostnadsdrivande för myndigheterna, om man ska upprätthålla en rimlig säkerhetsnivå på den digitala lösningen. Detta gäller särskilt för myndigheter som hanterar ärenden där det förekommer sekretessbelagda uppgifter, vilket ställer särskilt höga krav på säkra digitala lösningar.

9.7.2 Informationssäkerhet och informationssäkerhetsarbete

Försvarsmakten instämmer i uppfattningen att det är angeläget att ta fram generellt tillämplig författning om informationssäkerhet. Förutsättningarna för en sådan lagstiftning bör således utredas. I sammanhanget vill Försvarsmakten också föra fram att en sådan utredning särskilt bör belysa gränsdragningen mot befintlig säkerhetskyddslagstiftning och den nya säkerhetskyddslagen, med tillhörande förordning.

Såsom lyfts fram av utredningen är informationssäkerheten en viktig del i den fortsatta digitaliseringen. Försvarsmakten vill i sammanhanget lyfta fram betydelsen av att ytterligare krav på digitalisering av den offentliga förvaltningen bör föregås av nya bestämmelser om informationssäkerhet inom den offentliga för-

valtningen. En omvänd ordning skulle annars kunna leda till senkomna kostnadsökningar och ökad sårbarhet. Försvarsmakten förespråkar således att man först utreder och fastställer vilka informationssäkerhetskrav som gäller för informationshandlingen inom den offentliga förvaltningen, för att därefter utreda förutsättningarna för att med sådana krav i åtanke lägga grunderna för en fortsatt digitalisering.

10.6.3 och 10.6.6 Tystnadsplikt för privata leverantörer

I avsnitten om tystnadsplikt för privata leverantörer saknas en utförlig analys av konsekvenserna en sådan bestämmelse skulle ha på uppgifter som är belagda med sekretess till skydd för det allmänna. Försvarsmakten kan inte tillstyrka förslaget i denna del förrän en sådan analys har genomförts.

Försvarsmakten vill också framhålla att lagregler om tystnadsplikt, oavsett om sådana införs i en ny lag eller i offentlighets- och sekretesslagen, inte alltid eliminerar eller ens minimerar riskerna vid utkontraktering av it och att det förhållandet tydligt bör uppmärksammas. Dessutom finns det alltså områden inom den offentliga förvaltningen där det av säkerhetsskäl finns verksamheter som inte alls lämpar sig för utkontraktering till privata leverantörer, oavsett förekomst av straffsanktionerad tystnadsplikt.

Det framgår av utredningens författningskommentar (avsnitt 16.1) avseende föreslagen bestämmelse om tystnadsplikt att även den som har lämnat sin anställning eller sitt uppdrag omfattas av tystnadsplikten. Försvarsmakten föreslår att det förhållandet ska framgå av föreslagen lagtext. I sammanhanget vill Försvarsmakten också föreslå att även andra anställda hos det kontrakterade företaget ska omfattas av tystnadsplikten och att också det bör framgå av lagtexten.

Försvarsmakten tillstyrker att en ny lag om tystnadsplikt vid utkontraktering av teknisk bearbetning och lagring är subsidiär till nya säkerhetsskyddslagen som träder i kraft den 1 april 2019.

10.6.4 -10.6.5 En sekretessbrytande bestämmelse

I avsnitten om en sekretessbrytande bestämmelse saknas en utförlig analys av konsekvenserna en sådan bestämmelse skulle ha på uppgifter som är belagda med sekretess till skydd för det allmänna. Försvarsmakten kan inte tillstyrka förslaget i denna del förrän en sådan analys har genomförts.

I beredningen av ärendet har deltagit försvarsanalytiker Helena Holmqvist och sektionschef Joakim Kindahl.

Detta yttrande har beslutats av stf chef juridiska avdelningen Kerstin Bynander. I den slutliga handläggningen har deltagit tf sektionschef Andreas Jonsson och som föredragande försvarsjurist Katarina Stütz Norland.

Kerstin Bynander
Stf chef juridiska avdelningen

Katarina Stütz Norland

Sändlista

Finansdepartementet

För kännedom

Försvarsdepartementet

HKV LEDS STAB ÖB/GD Stöd

HKV LEDS STAB

HKV LEDS CIO

MUST